

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens septem Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine septimus, est de Oratione
... Septimus, & latissimus, de Beneficiis Ecclesiasticis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

An ab assistentia in capitulo excusaris ab assistentia chori, &
distributionum amissione. §. 4

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76561](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76561)

gocio non expediti, & contra voluntatem Ecclesie. Non inquam, obstat: quia absolute in utilitatem Ecclesie fuisse occupatus, & posita priori negligentia iam ex voluntate Ecclesie Vespertino tempore abes.

16 Tertiò inquires? Quanto tempore lucrari distributiones, & fructus possis absens ab Ecclesia pro negotiis eius expediendis? Respondeo: toto eo tempore, quod in eundo, & redeundo ad locum negotij, & in illius expeditione consumisti, distributiones lucraris. Quia non solum expeditio negotiorum, sed via ad illa expedienda, & reditus in propriam domum cedit in utilitatem Ecclesie tanquam quid antecedens, vel necessarium consequens expeditionem, ex l. si cui in Provincia, & l. qui mittuntur, §. si ff. ex quibus causis maior, & notavit Bonacina, disp. 2. de hor. can. q. 5. p. 3. num. 19. cum Sfortia Oddo, de restitutione in integrum, l. p. q. 27. art. 3.

Quod si inquires, quantum te imporis, tum in via, tum in negotio consumere possis? Respondeo: certa regula definiti non posse, sed prudentis arbitrio est relinquendum. Illud est certum te eam diligentiam esse obligatum apponere, quam in propriis apponeres, & quam quilibet vir probus, & timoratus in similibus haberet. Aliàs si ob tuam negligentiam, & remissionem negotiorum expeditio longo tempore distraheretur, securus in conscientia non esses, neque distributiones tibi deberentur; quia tunc non negotiorum expeditio, sed tua remissio causa est, illius longæ absentie. Pro itinere regulariter quolibet die septem vel octo leucas debes consumere: quia sic à lege pro iter agentibus est institutum, l. i. ff. si quis caus. §. l. 3. ff. de verborum significatione. & tradit Moneta, de distributionibus, 2. p. q. 5. n. 35. Quod si breuiori tempore, quam obligatus esses, peragas iter, negotiumque expedias, non poteris ab Ecclesia illis diebus abesse, quos poteris in itinere, vel in negotio expediendo consumere; quia in utilitatem Ecclesie tunc occupatus non es: sicut si tibi demandatum esset quoddam negotium, quod tempore diuinorum officiorum expedite poteris, tu verò præuenisti tempus & ante horam officiorum diuinorum expediti, non poteris postea ab officiis diuinis abesse: quia non habes causam excusationis. Sicut non excusatur penitentiarius ab horarum assistentia ob confessiones auditas extra tempus horarum. Illud tamen est omnino notandum, si dum negotium peragas, vel ad illud peragendum proficisceris, infirmitas vel alio impedimento detinearis, quo diuinis assistere non posses, te excusatum esse, eodem modo, & eadem ratione distributiones lucrari, ac si in negotio peragendo occupatus esses. Quia tunc ex eadem radice præsumeris esse impeditus, & in negotiis Ecclesie expediendis esse occupatus, perseuerat enim eadem absentie causa, l. si cui in Provincia, §. ramdum, & l. si qui, ff. ex quibus causis maior, & tradit alius relictus Moneta, 2. p. de distrib. q. 5. numero 38. Sfortius Oddo, de restitu. in integ. 2. p. quæst. 17. art. 3. pag. 253. Bonacina disputat. 2. q. 5. p. 3. num. 18.

Alij sunt casus difficiliore, quos placuit per parataphos distinguere.

§. IV.

An ob assistentiam in Capitulo excuseris ab assistentia Cori, & distributionum amissione.

- 1 Proponitur ratio dubitandi.
- 2 Quilibet Canonicus tenetur Capituli interesse, nec potest ordinari ab illis abesse.
- 3 Tempore recreationis obligatus non est Capituli assistere.
- 4 Tempore diuinorum celebrari non possunt Capitula, excipit nisi aliqua vrgens & euidens necessitas Ecclesie aliud exposulet.
- 5 Deciditur quæstio assistentiam in Capitulo regulariter non esse causam sufficientem lucrandi distributiones datas choro interessentibus.

Ratio difficultatis est: Quia assistere Capitulo non videtur obligatus, quia hæc assistentia potius est honor præbendæ, quam onus illius, siquidem iis, qui non sunt in sacris denegatur. Tridentin. sess. 22. cap. 4. de reformat. Item denegatur sæpe in penam alicuius culpæ commissæ, Clement. II. de arate & qualiter. Sed honori & præminentiæ potest quis cedere. Ergo item electores, Cathedralium renuntiare possunt iuri eligendi, neque compelli possunt à Rectore, nisi forte quando ob paucitatem eligentium, vel ob aliquam fraudem timereur inordinata electio, vt tradit Amilla, verbo electio. num. 2. Sotus, de iust. lib. 4. q. 6. art. 3. vers. Postremum. Ioan. Gutierrez, can. quæst. lib. 2. cap. 1. num. 86. Gloss. cap. cum nobis, de electione verb. renouare, & notat Abbas, cap. Quia proprios eodem titulo. num. 4. & generaliter quilibet potest suæ voci renuntiare, dum Ecclesie contrarium grauius non interit. Docet Azebedo, in curia Pisana, lib. 2. cap. 5. & c. finem. Adde etiam obligatus sic Capituli assistere, ac non videtur obligatus illis assistere tempo-

re quo diuina celebrantur. Tum quia illo tempore Capitula celebrari non debent. Tum quia assistentia in Capitulo non pertinet ad primam Canonici obligationem, sed ad secundam. Prima enim Canonici obligatio est residentia, Ecclesie seruicium, & diuini cultus promotio. Trident. sess. 24. cap. 12. de reformat. Ergo non debet prima obligatio ob secundam omitti: ac proinde ob assistentiam in Capitulo non videtur sufficienter excusatus ab assistentia chori, & distributionum amissione.

2 Pro resolutione præmittendum est, quemlibet Canonici ratione suæ præbendæ obligatum esse Capituli interesse, neque posse ordinari ab illis abesse absque graui culpa. Sic retulit Ioanne Gutierrez, & Petro de Ledesma, docet Garzia, de benef. cap. 2. ad num. 629. Vbi testatur à sacra Cardinalium Congregatione sic fuisse decisum. Ratio est. Quia celebrare Capitula necessarium est ad rectam Ecclesie gubernationem, & ad ministerium, vt de se constat, sed hæc infalibiliter & necessarium celebrari non possunt, nisi Canonici obligati sint illis assistere. Ergo nec essent Capitula, quilibet debet esse assistentia illis assistere. Hoc tamen intelligendum est, dummodò Capitula in fauorem Ecclesie, & non in illius damnum celebrantur, si in damnum Ecclesie celebrantur, tu possis resistere, & impedire, etiam cum aliqua tui iactura.

3 Secundo præmitto, te non esse obligatum tempore recreationis Capituli assistere. Quia ad Capitularem assistentiam secundario es obligatus. Si igitur ab assistentia, quæ est prima obligatio excusaris illis diebus, à fortiori manes excusatus ab secunda. Excipit nisi graue damnum Ecclesie tua assistentia posses impedire: Quia tunc ex iure naturali obligaris assistere, Sic retulit Azebedo, Ioanne Gutierrez, docet Garzia, num. 541. & 542.

4 Tertiò præmitto, Capitula celebrari non posse tempore, quo diuina officia, & præcipua Missa maior celebrantur. Quia præstat prius Deo seruire, quam hominibus, & diuino cultui vacare quæ temporibus temporalibus. Sic pluribus Concilijs Provincialibus, & sacre Congregationis declarationibus, & specialiter decisione Clementis VIII. in suo Breuiarij, 18. Ianuarij quod incipit. Decret Romanum Pontificem, confirmat Garzia, 3. p. cap. 2. num. 556. Solumque hoc venit limitandum, si iurimur Clemens VIII. nisi forte aliqua vrgens, & euidens necessitas Ecclesie aliud postularier, quod ratio potest euenire. Raro enim contingit Ecclesiam graue damnum pati, nisi Capitulum tempore diuinorum officiorum fuerit celebratum: Ex quo apparet grauiusimum esse absumum illarum Ecclesiarum, in quibus passim Capitula conuocantur tempore diuinorum, occasione simulatæ necessitatis, cum potius intendatur à diuinis abesse, & distributiones in absentia lucrari. Adde illa Capitula nulla esse nisi omnes, qui sunt in Ciuitate vocentur, iuxta l. 1. C. de decurion. lib. 10. & tradit Garzia, supra num. 572. cum Abbate, in c. cum omnes, de Const. num. 6. Felino, numero 21. Decio, 41. in prima lectura. Azebedo in Curia Pisana lib. 2. cap. 5. Vel nisi duæ partes Canonicorum, qui vocandi sunt conueniant. Tradit Felinus, in dist. cap. cum omnes, num. 33. Decius, numero 51. Abbas, num. 11. Garzia, num. 573. & facit lex nulli, ff. Quod cuiusque vniuersitatis nomine. Leg. Nominatum. Cod. de decurion. lib. 10. Vel nisi ellet statutum annullans Capitulum extraordinarium non vocatis his, qui sunt in Ciuitate & declarato negotio, ad quod vocantur, vt in multis Ecclesijs viget. Quia tunc nullum esset etiam duæ partes Canonicorum conueniant. Garzia, num. 574. & 575.

5 Ex his ergo deciditur difficultas, assertio namque regulariter loquendo capitularis congregationis assistentiam non esse causam sufficientem, vt choro absens distributiones lucraris. Quia non cedit in utilitatem Ecclesie, sed potius in illius damnum. Siquidem cedit in diminutionem diuini cultus, & chori interessentia, Ecclesie vtilissima. Dixi regulariter, vt exciperem casum extraordinarium, & Ecclesie valde vtilem, cui nec præueniri, neque postponi ad horas potest. Quia tunc assistens capitulo in euidenter Ecclesie vtilitatem es occupatus, & vt talis distributiones lucraris.

6 Ad rationem dubitandi nego regulariter te non esse obligatum capituli assistere. Quia saltem secundario obligaris bono regimini Ecclesie prouidete, ad cuius obligationis executionem necessaria est capituli assistentia. Neque obstat hæc assistentiam esse potius honorem præbendæ, quam onus, quominus tenearis illius obligationi satisfacere. Sicut iudex tenetur officio iudicandi satisfacere, etiam si iudicatura honoris, potius quam onus. Ab hac autem obligatione assistendi capitulis excusaris, si capitula sunt tempore, quo recrearis, vel in quo diuina celebrantur, nisi feruè exurgenti, & euidenti Ecclesie vtilitate eo tempore celebratur, quod raro contingit. Sed causa posita si capitulo ades, censuris occupatus in euidenti utilitate Ecclesie, ac proinde excusatus à choro, & distributionibus lucraris, aliàs non.